

Beslut

**efter planerad kvalitetsgranskning vid Rälsen AB i Viby
i Sollentuna kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Rälsen AB i Viby avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Rälsen AB i Viby i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen av Rälsen AB i Viby.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9–10 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsa samt av inkommen dokumentation.

Rektorns uppföljning och analys

Rektorn skapar en god grund för utveckling av undervisningen genom att följa upp kunskapsresultat och att värdegrundsarbetet integreras i undervisningen samt de förutsättningar lärare givits. Rektorns breda uppföljning av kunskapsresultaten omfattar såväl omdömen, resultat från nationella prov och statistik från flera återkommande kartläggningar samt hur undervisningen genomförs. Uppföljningen genomförs på varierade sätt och en av rektorns metoder för uppföljning är att genomföra lektionsobservationer. Vidare för rektorn kontinuerliga samtal med elever, lärare och elevhälsan samt följer upp frånvarostatistik.

Utifrån uppföljningarna analyserar rektorn resultaten samt beslutar om utvecklingsåtgärder och hur resurser ska fördelas. Detta analysarbete är schemalagt i olika forum och sker tillsammans med lärarna exempelvis i skolans ledningsgrupp. Rektorn har i sin analys bland annat identifierat att en liten andel pojkar ännu inte nått målen i läsförståelse samt att elevernas måluppfyllelsen i ämnet matematik kan öka. Utifrån dessa identifierade behov har rektorn bland annat fattat beslut om riktade insatser med intensivläsning i mindre grupper, byte av läromedel i ämnet matematik och i organiseringen av stödinsatser. Likaså har skolan arbetat fram en

tydligare lektionsstruktur i vissa ämneslag och lärarna genomför kollegiala observationer som följts upp med en gemensam reflektion.

Rektorns ledning och organisation

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet med ett tydligt fokus på kunskaps- och värdegrundsuppgifterna. Rektorn skapar möjligheter för samverkan mellan lärare och med elevhälsan genom en tydlig mötesstruktur med bland annat elevhälsoträffar, regelbundna arbetslagsmöten, en strategigrupp för skolutveckling samt kollegiala forum både inom skolan och med andra skolor inom huvudmannens koncern. Det finns mål för varje forum och de leds av olika utsedda personer. I syfte att öka elevers måluppfyllelse i ämnet matematik leder rektorn ett kollegialt arbete med lärarna, bland annat genom samverkan med lärare i andra skolor.

Vidare tydliggör rektorn skolans arbets- och förhållningssätt för all personal regelbundet vid olika möten. Rektorn ser till att olika personalgrupper och funktioner har tydliga roller och att de samarbetar med varandra för att främja undervisningen och elevernas lärande. Nyanställda lärare får en introduktion av rektorn och stöd av kollegor exempelvis genom att de tilldelas en mentor kopplat till skolans arbetssätt att ofta vara två lärare tillsammans i undervisningen.

Rektorns ledning av skolans jämställdhetsarbete

Rektorn leder ett strategiskt jämställdhetsarbete och säkerställer att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas. Med olika metoder får rektorn en nulägesbild av hur flickor och pojkar bemöts och bedöms. Rektorn följer upp både kunskapsresultat och värdegrundresultat uppdelat på kön samt enkätresultat samt genomför lektionsbesök. På så sätt identifierar rektorn skillnader i flickors och pojkars upplevelser. Utifrån att skolan har en låg andel flickor säkerställer rektorn att lärare synliggör även flickors talutrymme och att de har tilltro till vuxna. Jämställdhetsperspektivet beaktas också vid val av läromedel och högläsningsböcker för att inkludera alla elever och för att väcka diskussioner bland elever om könsroller och olikheter. Elevernas upplevelse är att flickor och pojkar får ett lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen och att elever av olika kön aktivt leker tillsammans på rasterna.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elever och elevhälsa samt av observationer och inkommen dokumentation.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Undervisningen är strukturerad och varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Lektioner innehåller en tydlig inledning med en gemensam introduktion som sedan på ett balanserat sätt övergår i att eleverna arbetar enskilt, i par eller i grupp. Lärarna ser till att det är tydligt för eleverna vad de förväntas göra och inledningsvis presenteras såväl skoldagens flöde som den specifika lektionens innehåll och aktiviteter kompletterat med bildstöd på tavlan. Lärare ger elever möjlighet att upprätthålla sitt engagemang och intresse under hela lektionen exempelvis genom att variera elevers eget arbete med till exempel korta rörelsepauser. Lärare ger elever möjlighet att slutföra påbörjade processer och samtalar tillsammans med eleverna om undervisningens olika delar i slutet av lektionerna. Lärarna tar ansvar genom att aktivt leda och styra processerna i undervisningen och genomförandet sker med ett aktivt lärarstöd. Ett exempel är att en lärare under elevers skrivande går runt och ger elever individanpassade råd eller skriver inledningen på en mening på elevens lärplatta.

Stimulans och anpassningar utifrån elevers behov och förutsättningar

Undervisningen innehåller naturliga inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära. Lärare motiverar eleverna genom

att erbjuda valmöjligheter i arbetssätt och uttrycksformer. Exempelvis erbjuder en lärare eleverna att välja om de vill skriva en uppgift för hand eller på sin lärplatta. Lärare förmedlar höga förväntningar på eleverna genom att berätta att de tror att eleverna ska klara av att göra uppgifterna som de får och visar hur eleven kan ta nästa steg. Ett exempel är att elever på lågstadiet under en musiklektion sjunger sånger samtidigt som läraren använder visuellt stöd och deltar aktivt i genomförandet tillsammans med elevassistenten.

Undervisningens innehåll och arbetssätt är anpassat till elevgruppen så att arbetet stimulerar och utmanar alla elever. Lärare tar reda på elevernas behov genom flera regelbundna kartläggningar och erbjuder eleverna anpassade utmaningar genom att låta dem välja på olika sätt att arbeta och varierade redovisningsformer. Ett exempel är att elever under lärarens tydliga ledning, utifrån sina egna förutsättningar och på det sätt eleven vill, övar på att framföra presentationer eller leda bokredovisningar inför en grupp. För elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling ger lärare utmaningar i undervisningen i form av mer avancerade uppgifter eller särskilda läroböcker.

Elevers delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande

I undervisningen ingår varierade metoder för att planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna. Bland annat får elever i temaarbeten delta i planeringen av arbetssätt och presentationsformer. Utvärderingen av undervisningen sker på flera vis. Två exempel är att enkäter och återkommande samtal med lärarna om undervisningen ger elever möjlighet att framföra olika åsikter. Elever får också utvärdera lektioners innehåll på varierade sätt, exempelvis genom att visa med tummar, genom att säga vad som varit positivt och negativt eller att ta upp frågor om undervisningen på regelbundna klassråd och elevråd.

Vidare visar granskningen att undervisningen innehåller tillfällen där eleverna får goda möjligheter att reflektera kring frågor utan ett givet svar. Ett exempel är att elever genom rollspel får gestalta olika känslor. Eleverna får även utrymme att reflektera över strategier för sitt eget lärande.

Exempelvis får elever återkommande i samråd med lärare sätta egna mål och även utvärdera mål som eleven satt upp tidigare.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6–7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elever och elevhälsa samt av observationer, inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Arbete för trygghet

Skolan har ett medvetet arbete för att skapa trygghet och arbetet har sin grund i analyser av elevernas upplevelse av trygghet samt personalens gemensamma förhållningssätt. Ett av skolans utvecklingsmål är att varje elev visar respekt för och tar hänsyn till andra elever och skolans personal, i syfte att främja positiva relationer och uppmuntra goda beteenden. Utifrån skolans gemensamma arbetssätt med att vara två lärare i många undervisningsgrupper skapar lärarna goda förutsättningar för en trygg lärandemiljö. Trygghetsresultat följs upp med olika metoder, exempelvis genom trygghetsenkäter varje termin samt att elever får markera otrygga platser i skolans yttre miljö. Trygghetsarbetet bygger på analyser av situationen såväl i klassrummen som på rasterna. Vid den senaste analysen av tryggheten framkom att antalet konflikter elever emellan elever emellan har minskat tack vare ett arbete med konflikthantering med eleverna. Samtidigt visar analyser att ett fortsatt arbete behöver genomföras i en grupp bland skolans yngre pojkar för att träna på kommunikation. Målet med detta trygghetsarbete är att ge eleverna en ökad förståelse för hur det som sägs kan uppfattas av mottagaren. Därutöver presenterar sig skolans trygghetsgrupp varje termin och trygghetsgruppens brevlåda finns tillgänglig i skolans entré för alla elever.

Arbete för studiero och lugn miljö

På skolan finns ett gemensamt arbete för att skapa studiero där även elever är delaktiga i arbetet. Lärarna, som ofta arbetar i par i klassrummen, vidtar

ändamålsenliga åtgärder för att upprätthålla en lugn miljö och för att vid behov återställa ordningen. I arbetet för att skapa studiero finns gemensamma strategier kring undervisningens genomförande. Skolans arbete med att alla elever ska vilja och våga prata inför klassen har givit positiva effekter bland annat genom att fler elever nu är delaktiga under genomgångar samt att elever har fått öva på att vara en god publik. Studieron följs upp bland annat genom att rektorn genomför såväl spontana som planerade lektionsbesök, exempelvis med fokus på elevers talutrymme i undervisningen. Regelbundna diskussioner förs tillsammans med eleverna om studiero och eleverna framför åsikter och deltar frekvent i arbetet via klassråd och elevråd.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och bedömningar ges i hög utsträckning.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsa samt av inkommen dokumentation.

Rektorns analys av omdömen

Rektorn följer på flera sätt upp och analyserar eventuella skillnader i lärarnas omdömen i syfte att ta reda på om dessa är motiverade ur ett likvärdighetsperspektiv. Rektorn har rutiner för uppföljningar av lärarnas omdömen och har fördjupat ett arbete för att alla lärare tydligt ska dokumentera bedömningar i skolans digitala plattform. Syftet är bland annat att rektorn ska få ett bättre analysunderlag. Genom uppföljningarna skapar sig rektorn ändamålsenliga förutsättningar att se helheten på skolan utifrån att resultat sammanställs på individnivå, klassnivå samt uppdelat per ämne och kön. Rektorn har i sin analys funnit förklaringar till de avvikelser som uppmärksammats.

Kvalitetssäkring av bedömningar och omdömen

Rektorn ger lärarna goda förutsättningar att kvalitetssäkra bedömningar och omdömen. Lärarna har avsatt tid i regelbundna forum för att arbeta tillsammans med bedömningsfrågor. Lärarna använder olika metoder och flera kartläggningsverktyg samt Skolverkets bedömningsstöd regelbundet under hela läsåret för att göra ändamålsenliga bedömningar. I samband med de nationella proven diskuterar lärarna de bedömningar som anses osäkra, i syfte att verka för likvärdighet.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom området.

Beslutet har fattats av Sara Carlsson, enhetschef.

I den slutliga handläggningen har Åke Isaksson, utredare (föredragande) och Maria Levin, utredare medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Tre lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektorn.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan, dels den offentliga statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket och därmed fått möjlighet att yttra sig över innehållet.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter.

Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och

utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 27–28 maj 2025. Besöket genomfördes av Åke Isaksson och Maria Levin.

Rälsen AB i Viby är en fristående skola belägen i Sollentuna kommun, med huvudman Rälsen AB. Skolan har elever i förskoleklass och grundskola årskurserna 1–5. Förskoleklassen ingår inte i granskningen. Vid granskningstillfället går 59 elever i årskurs 1–5.